

U S N E S E N Í

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, složený z předsedy Mgr. Ing. Radovana Havelce a soudců JUDr. Pavla Simona, Mgr. Víta Bičáka, JUDr. Romana Fialy, JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Jitky Zavřelové rozhodl o návrhu společnosti **EDHESSA, s. r. o.**, IČO 27863816, se sídlem v Biskoupkách 33, zastoupené JUDr. Kateřinou Tomkovou, advokátkou se sídlem v Biskoupkách 33, na rozhodnutí kompetenčního sporu mezi **Městským soudem v Brně, Krajským soudem v Brně a Ústavním soudem** na straně jedné a **předsedou Městského soudu v Brně a předsedou Krajského soudu v Brně** na straně druhé, a dalších účastníků sporu vedeného u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 43 C 214/2016, o náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení: žalobkyně **EDHESSA, s. r. o.**, IČO 27863816, se sídlem v Biskoupkách 33, zastoupená JUDr. Kateřinou Tomkovou, advokátkou se sídlem v Biskoupkách 33, a žalovaní **1) JUDr. L. J.**, zastoupená JUDr. Markem Ivičičem, Ph.D., advokátem se sídlem v Brně, Bořetická 4097/21, **2) JUDr. Bc. M. K., Ph.D.**, **3) Mgr. A. N.**, **4) město Oslavany**, IČO 00282286, se sídlem v Oslavanech, náměstí 13. prosince 51/2, zastoupené JUDr. Ing. Ivanem Rottem, advokátem se sídlem v Praze 5, Musílkova 1311/5e, a **5) Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem v Praze 2, Vyšehradská 427/16,

takto:

Návrh se **odmítá.**

O d ů v o d n ě n í:

1. Podáním doručeným dne 12. 12. 2021 zvláštnímu senátu zřízenému podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (dále jen „zákon o některých kompetenčních sporech“), společnost EDHESSA, s. r. o. (dále též „žalobkyně“ nebo „navrhovatelka“), navrhla tomuto senátu rozhodnout spor o pravomoc podle § 1 odst. 1 téhož zákona, který měl podle ní vzniknout mezi Městským soudem v Brně a Krajským soudem v Brně na straně jedné a předsedou Městského soudu v Brně a předsedou Krajského soudu v Brně na straně druhé ve věci příslušnosti vydat rozhodnutí o prekluzi práva na stanovení (vyměření) soudního poplatku.
2. Z návrhu na zahájení kompetenčního sporu a předloženého spisu vplynuly následující skutečnosti:
3. Městský soud v Brně usnesením ze dne 25. 6. 2020, čj. 43 C 214/2016-273, vyzval žalobkyni k zaplacení soudního poplatku za podanou žalobu, který činí 4 100 000 Kč. Současně byla žalobkyně poučena, že nebude-li do 15 dnů od doručení tohoto usnesení soudní poplatek uhrazen, řízení bude zastaveno. Aniž by žalobkyně daný soudní poplatek uhradila, podala dne 29. 6. 2020 návrh na zrušení shora uvedené výzvy k zaplacení soudního poplatku, upozornila

na prekluzi práva na stanovení soudního poplatku a požádala o osvobození od soudních poplatků, přičemž tuto svou žádost doplnila podáním ze dne 30. 7. 2020, v němž rovněž urgovala zrušení výzvy k zaplacení soudního poplatku a tento svůj požadavek zopakovala i v dalších podáních.

4. O žádosti žalobkyně rozhodl Městský soud v Brně usnesením ze dne 8. 9. 2020, čj. 43 C 214/2016-358, tak, že návrh na osvobození od soudních poplatků zamítl. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že při určení, kdo za dané situace má pravomoc rozhodovat o zániku poplatkové povinnosti, vyšel z usnesení ze dne 12. 3. 2015, čj. Konf 2/2014-17, v němž zvláštní senát uzavřel, že k rozhodování o posečkání s placením soudního poplatku, respektive k rozhodnutí o placení soudního poplatku ve splátkách, je příslušný soud v užším smyslu (předseda senátu), zatímco správa soudu (předseda soudu) je příslušná k rozhodování ve věci až ve fázi vymáhání soudního poplatku. Tato situace jde podle Městského soudu v Brně analogicky uplatnit i na případ rozhodování o vybírání soudního poplatku a s tím spojeným určením, že poplatková povinnost zanikla. Oba tyto instituty jsou přitom upraveny v zákoně č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“). Prekluze uvedená v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), se nevztahuje k zákonu o soudních poplatcích, jelikož tento má v § 12 svou vlastní úpravu prekluze. Daňový řád se podle § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích použije při správě placení poplatků, pokud nestanoví tento zákon jinak dle § 13 odst. 1 zákona o soudních poplatcích. Výzva podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích k zaplacení soudního poplatku s ohledem na skutečnost, že se jedná o podmínku pokračování v řízení, je vydávána předsedou senátu za použití občanského soudního řádu. Správa soudu pak kontroluje, zda k zaplacení poplatku skutečně došlo. Předseda senátu tak v dané věci rozhoduje o poplatku dle § 13 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, zatímco správa soudu vykonává správu placení soudního poplatku dle § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích. Pokud je za dané situace předseda senátu oprávněn vydat rozhodnutí podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, je logicky i pro přehlednost řízení oprávněn své rozhodnutí zrušit dle § 12 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, ať už z jakéhokoliv důvodu. Rozdělovat pravomoc na zrušení tohoto rozhodnutí dle důvodů zrušení by bylo nesystematické. Soud tak dovodil, že je to on a nikoliv správa soudu, kdo je oprávněn rozhodovat ve věci soudních poplatků.

5. K odvolání žalobkyně, v němž tato nebrojila proti řešení otázky pravomoci k rozhodnutí o prekluzi práva na vyměření soudního poplatku, Krajský soud v Brně usnesením ze dne 10. 11. 2020, čj. 44 Co 182/2020-380, usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Poté žalobkyně reagovala podáním nové žádosti o úplné osvobození od soudních poplatků a podáním ústavní stížnosti.

6. Ústavní stížnost podaná proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. 11. 2020, čj. 44 Co 182/2020-380, a usnesení Městského soudu v Brně ze dne 8. 9. 2020, čj. 43 C 214/2016-358, byla usnesením Ústavního soudu ze dne 15. 12. 2020, sp. zn. III. ÚS 3342/20, odmítnuta.

7. Městský soud v Brně usnesením ze dne 9. 12. 2020, čj. 43 C 214/2016-434, řízení o opětovné žádosti žalobkyně o osvobození od soudních poplatků zastavil. V návaznosti na toto rozhodnutí žalobkyně podala již v pořadí třetí žádost o osvobození od soudního poplatku. K odvolání žalobkyně Krajský soud v Brně usnesením ze dne 30. 8. 2021, čj. 44 Co 23/2021-568, usnesení soudu prvního stupně potvrdil. Po nabytí právní moci rozhodnutí dne 20. 9. 2021, Městský soud v Brně usnesením ze dne 11. 10. 2021, čj. 43 C 214/2016-579, opětovně vyzval žalobkyni k zaplacení soudního poplatku za žalobu ve výši 4 100 000 Kč a poučil ji o následcích jeho nezaplacení. V reakci na tuto výzvu žalobkyně podala další žádost o osvobození od soudních

pokračování

poplatků. Městský soud v Brně následně usnesením ze dne 11. 11. 2021, čj. 43 C 214/2016-592, řízení zastavil, neboť žalobkyně nezaplatila soudní poplatek ani ve lhůtě, kterou jí soud určil (výrok I), a rozhodl o nákladech řízení (výroky II až IV).

8. Podáním ze dne 6. 9. 2021 žalobkyně předložila k rukám předsedy Městského soudu v Brně, Mgr. J. S., jako správce daně, námitku prekluze práva na stanovení (vyměření) soudního poplatku a návrh na vydání rozhodnutí o marném uplynutí lhůty pro vyměření a vybrání soudního poplatku. Předseda Městského soudu v Brně přípisem ze dne 16. 9. 2021, sp. zn. Spr 992/2021, žalobkyni sdělil, že předseda soudu nemůže coby orgán státní správy soudu zasahovat do rozhodovací činnosti jednotlivých soudců. Vzhledem k tomu, že předsedkyně senátu soudu prvního stupně se náležitě věnovala tvrzené prekluzi a na základě své argumentace činila a činí další procesní úkony a tento postup byl potvrzen odvolacím soudem, uzavřel, že zde není žádný prostor pro rozhodování předsedy soudu coby správce daně.

9. Podáním ze dne 20. 9. 2021 se žalobkyně obrátila na předsedu Krajského soudu v Brně, jako na nadřízeného správce daně s podnětem k ochraně před nečinností předsedy Městského soudu v Brně jako správce daně prvního stupně. Rozhodnutí o tomto podání pak žalobkyně urgovala svým podáním ze dne 29. 11. 2021. Předseda Krajského soudu v Brně, JUDr. Milan Čechotka, v přípisu ze dne 3. 12. 2021, sp. zn. Spr 1191/2021, žalobkyni sdělil, že není správný její názor o tom, že předsedové soudů jako orgány státní správy soudů zaujímají k řízením zahájeným u soudu na návrh účastníka paralelně pozici správce daně a tudíž jsou povoláni k rozhodování o ukládání soudních poplatků a určování lhůt k jejich splatnosti. Předsedům soudů nepřisluší jakkoliv zasahovat do rozhodování soudů v jimi projednávaných věcech ani dovysvětlovat vydaná rozhodnutí. Rozhodování o povinnosti hradit soudní poplatek je výlučnou pravomocí soudu jako rozhodovacího orgánu v rámci výkonu soudnictví. Za této situace předseda Krajského soudu v Brně považoval za správný názor předsedy Městského soudu v Brně. Navíc, jelikož se v dané věci nejedná o řízení vedené ve smyslu daňového řádu, nemůže být podání žalobkyně považováno ani za námitku proti nečinnosti podle § 159 odst. 6 daňového řádu.

10. Žalobkyně (navrhovatelka) s vyřízením dané věci nesouhlasila, a proto podala zvláštnímu senátu návrh na řešení kompetenčního sporu ze dne 12. 12. 2021, přičemž svou aktivní legitimaci k podání kompetenční žaloby dovozuje ve smyslu § 3 odst. 2 zákona o některých kompetenčních sporech, neboť je účastníkem řízení ve věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 43 C 214/2016, v níž se otázka pravomoci vydat rozhodnutí o prekluzi práva na stanovení (vyměření) soudního poplatku stala spornou. Navrhovatelka je přesvědčena, že podle § 119 odst. 2 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) jsou jak předseda Městského soudu v Brně, tak i předseda Krajského soudu v Brně orgány státní správy soudů, a je proto nepochybně v jejich diskreci, aby *ex officio* posoudili, zda marně uplynula prekluzivní lhůta podle § 148 odst. 1 daňového řádu pro stanovení (vyměření) soudního poplatku splatného ke dni podání žaloby ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích. Právní závěry usnesení zvláštního senátu ze dne 12. 3. 2015, čj. Konf 2/2014-17, nelze podle navrhovatelky v tomto případě aplikovat. Naopak velmi příhodně se podle navrhovatelky k prekluzi práva na vyměření soudního poplatku vyjádřil Nejvyšší soud v usnesení ze dne 21. 2. 2018, sp. zn. 30 Cdo 2867/2016. Rozhodnutí ve věci prekluze práva na vyměření soudního poplatku je podle navrhovatelky rovněž přezkoumatelné ve správním soudnictví. V posuzované věci byla žalobkyně vyzvána k zaplacení soudního poplatku až po uplynutí 3 let od konce kalendářního roku, v němž se stal splatným. Soud prvního stupně žalobkyni k zaplacení soudního poplatku splatného s podáním žaloby nevyzval a ani nezačal jednat ve věci samé. Účelem prekluze je podle navrhovatelky ochrana právní jistoty spočívající v legitimním očekávání toho, že jednou nastalé právní vztahy nedojdou po uplynutí prekluzivní lhůty změny. To v posuzované věci

znamená, že poplatník soudního poplatku, splatného společně s podáním žaloby, o které soud ani nezačal jednat, přičemž se sám svou liknavostí zbavil možnosti poplatníka vyzvat k úhradě soudního poplatku, respektive mu ve lhůtě stanovené zákonem soudní poplatek vyměřit musí, nutně založil legitimní očekávání žalobkyně, že soudní poplatek hradit nebude, neboť z § 13 odst. 1 zákona o soudních poplatcích nelze poplatek vyměřit ani vymáhat po uplynutí 3 let od konce kalendářního roku, v němž se stal splatným. Ze systematického členění zákona o soudních poplatcích je přitom podle navrhovatelky zřejmé, že ustanovení § 12 zákona o soudních poplatcích nemůže nikterak modifikovat ustanovení § 13 citovaného zákona. Závěr vyložený v usnesení Městského soudu v Brně ze dne 8. 9. 2020, čj. 43 C 214/2016-358, je proto podle názoru navrhovatelky nutno korigovat tak, že o běhu prekluzivní lhůty pro stanovení (vyměření) soudního poplatku je oprávněn v rámci dělené správy daně rozhodovat toliko předseda soudu jako správce daně.

11. Zvláštní senát se nejprve zabýval podmínkami, za nichž může věc projednat a rozhodnout o ní.

12. Stranami kompetenčního sporu jsou dle § 1 odst. 1 zákona o některých kompetenčních sporech buď soudy a orgány moci výkonné, územní, zájmové nebo profesní samosprávy, nebo soudy v občanském soudním řízení a soudy ve správním soudnictví.

13. Kladným kompetenčním sporem je podle § 1 odst. 2 zákona o některých kompetenčních sporech spor, v němž si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí. Záporný kompetenční spor dle téhož ustanovení nastává tehdy, jestliže v totožné věci individuálně určených účastníků strany popírají svou pravomoc vydat rozhodnutí.

14. Takto vymezené kompetenční spory projednává a rozhoduje zvláštní senát (srov. § 2 odst. 1 zákona o některých kompetenčních sporech). Ten pak rozhodne, kdo je příslušný vydat rozhodnutí ve věci uvedené v návrhu na zahájení řízení (§ 5 odst. 1 téhož zákona).

15. Základní podmínkou pro to, aby byla dána pravomoc zvláštního senátu, je tedy existence kompetenčního sporu. Ten však podle názoru zvláštního senátu nevznikl.

16. Navrhovatelka ve svém návrhu na zahájení řízení o kompetenčním sporu zřejmě usuzuje na existenci kompetenčního sporu mezi Městským soudem v Brně, Krajským soudem v Brně a Ústavním soudem na straně jedné, a předsedou Městského soudu v Brně a předsedou Krajského soudu v Brně na straně druhé. Není přitom sporné, že předseda Městského soudu v Brně i předseda Krajského soudu v Brně, jako orgány státní správy soudů, svou pravomoc k vydání rozhodnutí ve věci zániku práva na stanovení (vyměření) soudního poplatku **popřeli**. Městský soud v Brně však svou věcnou příslušnost věc projednat a pravomoc o návrhu rozhodnout **nepopřel** a ve věci vydal usnesení ze dne 8. 9. 2020, čj. 43 C 214/2016-358. Krajský soud v Brně jako soud odvolací usnesením ze dne 10. 11. 2020, čj. 44 Co 182/2020-380, usnesení soud prvního stupně potvrdil. Ústavní stížnost podaná žalobkyní proti uvedeným rozhodnutím byla usnesením Ústavního soudu ze dne 15. 12. 2020, sp. zn. III. ÚS 3342/20, odmítnuta. **Je tedy zřejmé, že v posuzované věci žádný kompetenční spor nevznikl** (srov. obdobně usnesení zvláštního senátu ze dne 13. 10. 2021, sp. zn. Konf 9/2021).

17. Zvláštní senát je povolán k rozhodování kompetenčních sporů o pravomoc nebo věcnou příslušnost. Jak je uvedeno výše, kompetenčním sporem je stav, kdy si jedna strana osobuje pravomoc vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků, o níž bylo druhou stranou vydáno pravomocné rozhodnutí; nebo situace, v níž strany sporu popírají svou pravomoc

pokračování

vydat rozhodnutí v totožné věci individuálně určených účastníků. V případě negativního kompetenčního sporu je překážkou projednání věci neochota orgánu vydat rozhodnutí, v případě pozitivního sporu je překážkou projednání věci pravomocné rozhodnutí nepříslušného orgánu. K vyřešení kompetenčního sporu je povolán zvláštní senát, který spor o pravomoc rozhodne a je-li to nezbytné, odstraní překážející rozhodnutí, které vydal orgán k tomu nepříslušný, nebo takové rozhodnutí, jímž orgán nesprávně popřel svou pravomoc. O žádnou z uvedených situací, jak již bylo vyloženo, v posuzované věci nejde.

18. Návrh na zahájení řízení o kompetenčním sporu není zvláštním opravným prostředkem. Při neexistenci kompetenčního sporu zvláštnímu senátu nepřísluší rozhodovat, zda soud, respektive správní orgán uvážily o (ne)existenci své věcné příslušnosti, respektive pravomoci předmět sporu projednat a rozhodnout v souladu se zákonem. Tuto otázku mohou posoudit pouze opravné instance v rámci řízení, ve kterém je o předmětu sporu rozhodováno.

19. Zvláštní senát proto pro nesplnění podmínek řízení o kompetenčním sporu návrh odmítl, a to za přiměřeného použití § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 4 zákona č. 131/2002 Sb.

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 4. dubna 2022

Mgr. Ing. Radovan Havelec
předseda zvláštního senátu